

**ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΕΡΕΥΝΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΚΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΜΠΕΝΤΗΣ

**ΑΘΗΝΑ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2009**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα	Σελίδα 1
Εισαγωγικό Σημείωμα	Σελίδα 2
Μεθοδολογία	Σελίδα 4
Πρώτη Ενότητα	Σελίδα 6
Διαδικασίες Ίδρυσης Επιχειρήσεων	
Ατομικές Επιχειρήσεις	Σελίδα 6
Προσωπικές Εταιρίες	Σελίδα 7
Κεφαλαιουχικές Εταιρίες	Σελίδα 8
Δεύτερη Ενότητα	Σελίδα 11
Ίδρυση Επιχειρήσεων - DOING BUSINESS 2008	Σελίδα 13
Ίδρυση Επιχειρήσεων - DOING BUSINESS 2009	Σελίδα 16
Τρίτη Ενότητα	Σελίδα 24
Προτάσεις	
Άμεσα Εφαρμόσιμες Προτάσεις	Σελίδα 25
Μακροπρόθεσμες Προτάσεις	Σελίδα 26
Βιβλιογραφία	Σελίδα 31

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Οι γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες είναι απαραίτητες τόσο για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων όσο και για τον τερματισμό της λειτουργίας υπαρχουσών επιχειρήσεων, αποτελούν μια μακροσκελή λίστα με άμεσες κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες. Σύμφωνα με στοιχεία του 2003, το κόστος το οποίο απορρέει από την προβληματική σχέση μεταξύ γραφειοκρατίας και αποτελεσματικότητας αποτιμήθηκε σε 6,9 δισεκατομμύρια ευρώ -στο πλαίσιο μελέτης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας- ενώ, με στοιχεία του 2007, το ίδιο κόστος ανήλθε στο 23.3% του κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος (σύμφωνα με την μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας με τίτλο "Doing Business 2008"). Στο σημείο αυτό, όμως, πρέπει να επισημανθεί ότι, η έρευνα με τίτλο "Doing Business 2009", η οποία χρησιμοποιεί στοιχεία μέχρι και τον Ιούνιο του 2008, υποστηρίζει ότι το προαναφερθέν κόστος μειώθηκε στο 10.2% του κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος, τοποθετώντας την Ελλάδα στην 133η θέση ανάμεσα σε 181 χώρες, από την 152η θέση του 2007 ανάμεσα σε 178 χώρες.

Έχει αναφερθεί κατά το παρελθόν πως έχουν γίνει οι απαραίτητες ενέργειες με σκοπό τη βελτίωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, γεγονός το οποίο επιβεβαιώνεται κατά ένα ποσοστό με την μείωση του προαναφερθέντος κόστους κατά 50% κατά προσέγγιση. Παρόλα αυτά, το συνολικό κόστος το οποίο επιφέρουν οι μακροσκελείς γραφειοκρατικές διαδικασίες για την ίδρυση επιχειρήσεων παραμένει σε αρκετά υψηλά επίπεδα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση κατά την οποία η Ελλάδα εφάρμοζε το πρότυπο της Ιρλανδικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με το οποίο οι μόλις τέσσερις (4) διαδικασίες σύστασης επιχειρήσεων ολοκληρώνονται σε δεκατρείς (13) ημέρες, το εν λόγω κόστος θα ήταν πιθανό να μειωθεί περαιτέρω –για την Ιρλανδία κυμαίνεται στο 0.3% του κατά κεφαλήν Α.Ε.Ε.-, σύμφωνα με έρευνα της Παγκόσμιας Τράπεζας. Επιπλέον, οι προσπάθειες για βελτίωση και απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, καθώς και οι προτάσεις για πιθανές μεταρρυθμίσεις, ήρθαν σε σύγκρουση με τις ίδιες τις δημόσιες υπηρεσίες

και τα υπουργεία καταλήγοντας σε αδιέξοδο. Υποστηρίζεται η άποψη ότι υφίσταται μια προβληματική ανταπόκριση από τους εν λόγω κρατικούς φορείς ως προς τον περιορισμό των συναρμοδιοτήτων τους, όπου σε εγκύκλιο του 2004 του Υπουργείου Εσωτερικών διευκρινίζεται ότι "...δεν υπάρχουν περιπτώσεις όπου υπουργός προτείνει την κατάργηση της δικής του συναρμοδιότητας...".

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Στην πρώτη ενότητα εξετάζονται οι γραφειοκρατικές διαδικασίες οι οποίες απαιτούνται σήμερα για την ίδρυση των επιχειρήσεων, διαχωρίζοντας τις επιχειρήσεις σε έξι βασικές μορφές: ατομικές επιχειρήσεις, ομόρρυθμες εταιρίες (Ο.Ε), ετερόρρυθμες εταιρίες (Ε.Ε.), εταιρίες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και ανώνυμες εταιρίες (Α.Ε.). Στην συνέχεια, γίνεται λόγος για πραγματοποιημένες τροποποιήσεις στη διαδικασία σύστασης των επιχειρήσεων, ενώ αναφέρεται το παράδειγμα του Βελγίου με σκοπό την επισήμανση των δυνατοτήτων που υπάρχουν για τη δραστική μείωση του χρόνου που απαιτείται.

Στη δεύτερη ενότητα, αναφέρονται αποσπάσματα από την λεπτομερή έρευνα με τίτλο 'Doing Business 2008', η οποία πραγματοποιήθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα και τον Διεθνή Χρηματοοικονομικό Οργανισμό. Η προαναφερθείσα έρευνα παρουσιάζει, μεταξύ άλλων, τις νομοθετικές διαδικασίες οι οποίες απαιτούνται για την ίδρυση, τη λειτουργία και τον τερματισμό της λειτουργίας των επιχειρήσεων, συγκρίνοντας ποσοτικούς δείκτες εκατόν εβδομήντα οκτώ (178) χωρών παγκοσμίως. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στην πιο πρόσφατη έκδοση της προαναφερθείσας έρευνας με τίτλο 'Doing Business 2009', με σκοπό να γίνει σύγκριση των αποτελεσμάτων των δυο ερευνών και να παρατηρηθούν πιθανές μεταβολές. Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή, εκτιμάται το συνολικό κόστος το οποίο απορρέει από τις διαδικασίες σύστασης των επιχειρήσεων, ενώ αποτιμάται και η συνολική επίδραση αυτού στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.

Στην τρίτη ενότητα, προτείνονται πιθανοί τρόποι μείωσης τόσο του απαιτούμενου χρόνου όσο και του κόστους, το οποίο απορρέει από τα στάδια σύστασης νέων επιχειρήσεων, καθώς και τρόποι προσαρμογής τους στα Ελληνικά δεδομένα.

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι διαδικασίες οι οποίες απαιτούνται για την ίδρυση μιας ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ είναι οι ακόλουθες:

- 1) Εύρεση του ΧΩΡΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ της εταιρίας, η ύπαρξη του οποίου αποδεικνύεται, είτε με συμβόλαιο ιδιοκτησίας ακινήτου, είτε με μισθωτήριο, είτε με παραχωρητήριο.
- 2) ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΕΠΩΝΥΜΙΑΣ την οποία προτίθεται να χρησιμοποιήσει η εταιρία. Η βεβαίωση, η οποία αναφέρεται ως “Βεβαίωση για το δικαίωμα χρήσης της Επωνυμίας και του Διακριτικού Τίτλου”, εκδίδεται από το οικείο Επιμελητήριο και αποσκοπεί στην αποφυγή χρήσης της ίδιας επωνυμίας από δυο ή περισσότερες επιχειρήσεις.
- 3) ΑΣΦΑΛΙΣΗ στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.).
- 4) ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και ΑΦΜ από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., στην περιφέρεια της οποίας δραστηριοποιείται ή υπάγεται η εταιρία.
- 5) ΕΓΓΡΑΦΗ στο οικείο Επιμελητήριο από το οποίο παρέχεται το “Πιστοποιητικό Εγγραφής και Καταβολής των ετήσιων εισφορών” το οποίο χρησιμοποιεί η εταιρία στην Δ.Ο.Υ. για την θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων της.
- 6) ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ της εταιρίας από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. στην περιφέρεια της οποίας δραστηριοποιείται ή υπάγεται η εταιρία.
- 7) ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ. Σε ορισμένες περιπτώσεις είναι απαραίτητος ο έλεγχος του χώρου εγκατάστασης της εταιρίας από αρμόδιους κρατικούς φορείς του Υπουργείου Εσωτερικών (Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος, Ελληνική Αστυνομία) και του Υπουργείου Υγείας (Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας).

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

ΟΜΟΡΡΥΘΜΕΣ και ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (Ο.Ε. – Ε.Ε.)

Οι διαδικασίες οι οποίες είναι απαραίτητες για την σύσταση ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ είναι οι ακόλουθες:

- 1) Εύρεση του ΧΩΡΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ της εταιρίας, η ύπαρξη του οποίου αποδεικνύεται, είτε με συμβόλαιο ιδιοκτησίας ακινήτου, είτε με μισθωτήριο, είτε με παραχωρητήριο.
- 2) Κατάρτιση του ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΑΣΗΣ της εταιρίας με ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ για την νομιμοποίηση του οποίου θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το προηγούμενο στάδιο. Στην συνέχεια, το καταστατικό αυτό θα πρέπει:
 - α) Να κατατεθεί για θεώρηση από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
 - β) Να κατατεθεί στο αρμόδιο Επιμελητήριο.
 - β) Να θεωρηθεί από το Ταμείο Νομικών.
 - γ) Να θεωρηθεί από το Ταμείο Πρόνοιας Νομικών.
- 3) ΕΓΓΡΑΦΗ στο οικείο Επιμελητήριο από το οποίο παρέχεται το “Πιστοποιητικό Εγγραφής και Καταβολής των ετήσιων εισφορών” το οποίο χρησιμοποιεί η εταιρία στην Δ.Ο.Υ. για την θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων της.
- 4) ΑΣΦΑΛΙΣΗ στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.).
- 5) ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και ΑΦΜ από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., στην περιφέρεια της οποίας δραστηριοποιείται ή υπάγεται η εταιρία.
- 6) ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ της εταιρίας από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. στην περιφέρεια της οποίας δραστηριοποιείται ή υπάγεται η εταιρία.
- 7) ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ του καταστατικού της εταιρίας στα Βιβλία Εταιριών του Πρωτοδικείου Αθηνών και ΘΕΩΡΗΣΗ.
- 8) ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ. Σε ορισμένες περιπτώσεις είναι απαραίτητος ο έλεγχος του χώρου εγκατάστασης της εταιρίας από αρμόδιους κρατικούς φορείς του Υπουργείου Εσωτερικών (Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος, Ελληνική Αστυνομία) και του Υπουργείου Υγείας (Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ και ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (Ε.Π.Ε.-Α.Ε.)

Με σκοπό την ίδρυση μιας ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ πρέπει να ακολουθηθούν οι ακόλουθες διαδικασίες:

- 1) Εύρεση του ΧΩΡΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ της εταιρίας, η ύπαρξη του οποίου αποδεικνύεται, είτε με συμβόλαιο ιδιοκτησίας ακινήτου, είτε με μισθωτήριο, είτε με παραχωρητήριο.
- 2) ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΕΠΩΝΥΜΙΑΣ την οποία προτίθεται να χρησιμοποιήσει η εταιρία. Η βεβαίωση, η οποία αναφέρεται ως "Βεβαίωση για το δικαίωμα χρήσης της Επωνυμίας και του Διακριτικού Τίτλου", εκδίδεται από το οικείο Επιμελητήριο και αποσκοπεί στην αποφυγή χρήσης της ίδιας επωνυμίας από δυο ή περισσότερες επιχειρήσεις.
- 3) Κατάρτιση του ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΑΣΗΣ της εταιρίας με ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ, για την νομιμοποίηση του οποίου θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το προηγούμενο στάδιο. Στην συνέχεια, το καταστατικό αυτό θα πρέπει:
 - α) Να κατατεθεί για θεώρηση από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
 - β) Να θεωρηθεί από το Ταμείο Νομικών.
 - γ) Να θεωρηθεί από το Ταμείο Πρόνοιας Νομικών.
 - δ) Να θεωρηθεί για την καταχώρησή του στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου Αθηνών.
- 4) ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και ΑΦΜ από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., στην περιφέρεια της οποίας δραστηριοποιείται ή υπάγεται η εταιρία.
- 5) ΕΓΓΡΑΦΗ στο οικείο Επιμελητήριο από το οποίο παρέχεται το "Πιστοποιητικό Εγγραφής και Καταβολής των ετήσιων εισφορών" το οποίο χρησιμοποιεί η εταιρία στην Δ.Ο.Υ. για την θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων της.
- 6) ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ του καταστατικού της εταιρίας στα Βιβλία Εταιριών του Πρωτοδικείου Αθηνών και ΘΕΩΡΗΣΗ.
- 7) Κατάθεση περίληψης του καταστατικού για ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (Φ.Ε.Κ.), όπου δημοσιεύεται με ευθύνη του συμβολαιογράφου ή του διαχειριστή.
- 8) ΑΣΦΑΛΙΣΗ στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.).

- 9) ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ της εταιρίας από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. στην περιφέρεια της οποίας δραστηριοποιείται ή υπάγεται η εταιρία.
- 10) ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ. Σε ορισμένες περιπτώσεις είναι απαραίτητος ο έλεγχος του χώρου εγκατάστασης της εταιρίας από αρμόδιους κρατικούς φορείς του Υπουργείου Εσωτερικών (Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος, Ελληνική Αστυνομία) και του Υπουργείου Υγείας (Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι διαδικασίες που απαιτούνται για τη σύσταση μιας εταιρίας κυμαίνονται από επτά (7) έως δέκα (10), αναλόγως με την νομική μορφή της εταιρίας, όπου, όμως, πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι σε κάθε ένα από τα προαναφερθέντα στάδια συμπεριλαμβάνεται ένας αριθμός επιμέρους γραφειοκρατικών διαδικασιών μέχρι την ολοκλήρωσή του. Σύμφωνα με στοιχεία του 2008 της Παγκόσμιας Τράπεζας, το χρονικό διάστημα το οποίο απαιτείται από την σύσταση μέχρι την λειτουργία μιας καινούργιας επιχείρησης, φτάνει τις δεκαεννέα (19) ημέρες κάτω από ένα ιδεατό σενάριο, το οποίο, όμως, σε πραγματικό χρόνο μπορεί να επεκταθεί κατά πολύ περισσότερο.

Επιπλέον, η νομοθεσία η οποία ορίζει τον τρόπο και τις διαδικασίες σύστασης νέων επιχειρήσεων έχει παραμείνει πάγια για περισσότερο από έναν αιώνα, με εξαίρεση τις Ανώνυμες Εταιρίες (Α.Ε.) και τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), όπου υπόκεινται σε συνεχείς μεταβολές, κυρίως σε θέματα σχετικά με τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία καλείται να προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος και όχι τόσο ως προς την διαδικασία σύστασης. Οι σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις σχετικά με την σύσταση επιχειρήσεων, επικεντρώνονται κυρίως στον επαναπροσδιορισμό του κατώτατου κεφαλαίου στο καταστατικό σύστασης των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Σύμφωνα με το νόμο 2190/20, το κατώτατο εταιρικό κεφάλαιο για τις Ανώνυμες Εταιρίες ορίσθηκε στις εξήντα χιλιάδες ευρώ (60.000), ενώ για τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης περιορίσθηκε πρόσφατα στις τέσσερις χιλιάδες πεντακόσια (4.500) ευρώ, με τον νόμο 3661/08. Επιπρόσθετες μεταρρυθμίσεις

σημειώθηκαν και σε έναν αρκετά περιορισμένο αριθμό των σταδίων στη διαδικασία σύστασης των επιχειρήσεων, επιτρέποντας την υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών με την χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

Παρόλα αυτά, όμως, η διαδικασία σύστασης καινούργιων επιχειρήσεων παραμένει αρκετά χρονοβόρα, επιφέροντας αξιοσημείωτο κόστος τόσο στο Δημόσιο τομέα όσο και στους συναλλασσόμενους, καταναλώνοντας σημαντικό αριθμό εργατωρών για την ολοκλήρωσή της. Αποσκοπώντας στην ουσιαστική βελτίωση και απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, πιο δραστικά μέτρα πρέπει να ληφθούν υπ' όψη, ώστε να μειωθεί και το απαιτούμενο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωσή τους, αλλά και το συνολικό κόστος. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα του Βελγίου, όπου, μέσω του προγράμματος "Κάφκα", δημιουργήθηκε η Υπηρεσία Απλοποίησης, η οποία, μεταξύ άλλων, κατέγραψε τις απαιτήσεις των πολιτών και τις προτάσεις τους για την αντιμετώπιση του ομοίου προβλήματος. Επιπλέον, δημιουργήθηκε μια ηλεκτρονική υπηρεσία, η οποία αναφέρεται ως "ηλεκτρονικός γκισέ" και διαχειρίζεται άμεσα όλα τα απαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά. Ο ενδιαφερόμενος καταθέτει στην τράπεζα το αρχικό κεφάλαιο της εταιρίας, στη συνέχεια ο συμβολαιογράφος ετοιμάζει το καταστατικό και τα υπόλοιπα νομικά έγγραφα στον "ηλεκτρονικό γκισέ", ο επιχειρηματίας παραλαμβάνει τον "αύξοντα αριθμό επιχείρησης" τον οποίο ενεργοποιεί μέσω του "ηλεκτρονικού γκισέ", ο οποίος στη συνέχεια προωθεί άμεσα τα ανάλογα έγγραφα στις αντίστοιχες υπηρεσίες. Κατ' αυτό τον τρόπο, το Βέλγιο, από την 1^η Ιουνίου 2006, κατάφερε να μειώσει δραματικά το χρόνο που απαιτείται για την δημιουργία μιας νέας επιχείρησης, από πενήντα έξι (56) σε μόλις τέσσερις (4) ημέρες. Τα οφέλη από το επίτευγμα αυτό ήταν πολυδιάστατα, προσελκύοντας περισσότερες επενδύσεις και βελτιώνοντας την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, ενώ πάταξε την πολλαπλασιαζόμενη διαφθορά η οποία υπήρχε σε ορισμένα από τα στάδια της διαδικασίας σύστασης νέων επιχειρήσεων.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Στην ενότητα αυτή αναφέρονται τα αποτελέσματα των δυο πιο πρόσφατων ερευνών της Παγκόσμιας Τράπεζας με τίτλο “Doing Business 2008” η οποία χρησιμοποιεί δεδομένα μέχρι τον Ιούνιο του 2007, και “Doing Business 2009” (με δεδομένα μέχρι τον Ιούνιο του 2008), οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με τον Διεθνή Χρηματοοικονομικό Οργανισμό. Οι έρευνες αυτές παρουσιάζουν, μεταξύ άλλων, τις διαδικασίες και το χρονικό διάστημα το οποίο απαιτείται για την ίδρυση μιας επιχείρησης, καθώς και το συνολικό κόστος το οποίο απορρέει από την διαδικασία αυτή ως ποσοστό του κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος. Στις έρευνες αυτές, επιπρόσθετα αναφέρονται ανάλογα ποσοτικά μεγέθη σχετικά με την πρόσληψη εργαζομένων, την εγγραφή περιουσιακών στοιχείων, την προστασία επενδυτών, την πληρωμή φόρων, το διασυνοριακό εμπόριο και τον τερματισμό της λειτουργίας των επιχειρήσεων. Τέλος, πραγματοποιείται σύγκριση των ποσοτικών αυτών μεγεθών σε παγκόσμιο επίπεδο, όπου κατατάσσονται όλες οι χώρες σε έναν πίνακα ανάλογα με την αποδοτικότητα τους.

Τα ποσοτικά μεγέθη τα οποία αναφέρονται στην ενότητα αυτή αποτελούν μια μέση τιμή, καθώς είναι σε θέση να διαφέρουν ανάλογα με την νομική μορφή της εταιρίας. Παραδειγματικά αναφέρεται ότι , για τις Ομόρρυθμες και τις Ετερόρρυθμες Εταιρίες το χρονικό διάστημα το οποίο απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών ίδρυσης δεν ξεπερνά τις δεκαπέντε (15) ημέρες στις περισσότερες περιπτώσεις, σε αντίθεση με τις Ανώνυμες Εταιρίες όπου το ίδιο χρονικό διάστημα μπορεί να φτάσει τους δυο (2) μήνες. Επιπλέον, οι Ανώνυμες Εταιρίες είναι η μοναδική νομική μορφή εταιρίας για την ίδρυση της οποίας πρέπει να υπάρχει έγκριση και από την Νομαρχία στην οποία ανήκει η εταιρία, διαδικασία η οποία είναι αρκετά χρονοβόρα. Για τις Α.Ε. με αρχικό κεφάλαιο έως τρία (3) εκατομμύρια ευρώ, η έγκριση από την Νομαρχία πραγματοποιείται αυθημερόν, ενώ, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το κεφάλαιο της εταιρίας είναι μεγαλύτερο, το

χρονικό διάστημα το οποίο απαιτείται για την ολοκλήρωση των διαδικασιών στην Νομαρχία δεν ξεπερνά τον ένα (1) μήνα. Επιπλέον, η θεώρηση από την αρμόδια Φ.Α.Ε. (οι Α.Ε. υπάγονται στις Φ.Α.Ε. οι οποίες είναι ανεξάρτητες από τις Δ.Ο.Υ.) είναι πιθανόν να πραγματοποιηθεί εντός ενός διαστήματος δύο (2) ημερών έως μιας (1) εβδομάδας, ενώ, εκ του νόμου, δεν μπορεί να ξεπερνά τον ένα (1) μήνα. Στη συνέχεια, για τις εταιρίες οι οποίες πρέπει να έχουν έγκριση και από τα Σώματα Ασφαλείας ή/και το Υγειονομικό, η συνολική διαδικασία καθυστερεί σημαντικά. Είναι χαρακτηριστικό ότι, ενώ είναι πιθανόν τα απαραίτητα έγγραφα από Δημόσιους φορείς να είναι διαθέσιμα εντός δεκαπέντε (15) ημερών, η έκδοση της άδειας λειτουργίας να καθυστερήσει ακόμα και δυο (2) επιπλέον μήνες, μέχρι να υπάρχει έγκριση από το Πυροσβεστικό Σώμα ή/και το Υγειονομικό. Συνεπώς, τα ποσοτικά μεγέθη τα οποία παρουσιάζονται σχετίζονται κυρίως με τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, οι οποίες αποτελούν έναν μέσο όρο του χρονικού διαστήματος το οποίο απαιτείται για την ίδρυση των επιχειρήσεων.

α) DOING BUSINESS 2008

ΙΔΡΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα, η διαδικασία ίδρυσης επιχειρήσεων συμπεριλαμβάνει τα εξής στάδια:

- 1) Έλεγχος της επωνυμίας. **-1 ημέρα-**
- 2) Σύσταση και υπογραφή του καταστατικού της εταιρίας. **-5 ημέρες-**
- 3) Δημοσίευση περίληψης του καταστατικού στο Φ.Ε.Κ. **-26 ημέρες-***
- 4) Κατάθεση του κεφαλαίου εκκίνησης της εταιρίας στην τράπεζα. **-1 ημέρα-**
- 5) Πληρωμή φόρου ως ποσοστό του κεφαλαίου εκκίνησης της εταιρίας. **-1 ημέρα-**
- 6) Κατάθεση των εγγράφων της εταιρίας στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Πρόνοιας Νομικών. **-1 ημέρα-**
- 7) Δημοσίευση στο Πρωτοδικείο και καταχώρηση στα βιβλία των εταιριών. **-1 ημέρα-**
- 8) Απόκτηση σφραγίδας της εταιρίας. **-1 ημέρα-**
- 9) Απόκτηση άδειας λειτουργίας. **-1 ημέρα-**

**Ο ενδιαφερόμενος καταθέτει την περίληψη του καταστατικού της εταιρίας στο Τυπογραφείο και αυθημερόν παραλαμβάνει απόκομμα τις κατάθεσης το οποίο νομιμοποιεί την εταιρία και, συνεπώς, μπορεί να προχωρήσει στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.*

Ταυτόχρονα όμως με τη δημοσίευση της περίληψης του καταστατικού σύστασης της εταιρίας στο Φ.Ε.Κ., μπορούν να πραγματοποιηθούν και άλλες έξι (6) επιπρόσθετες διαδικασίες οι οποίες συνοψίζονται ως εξής:

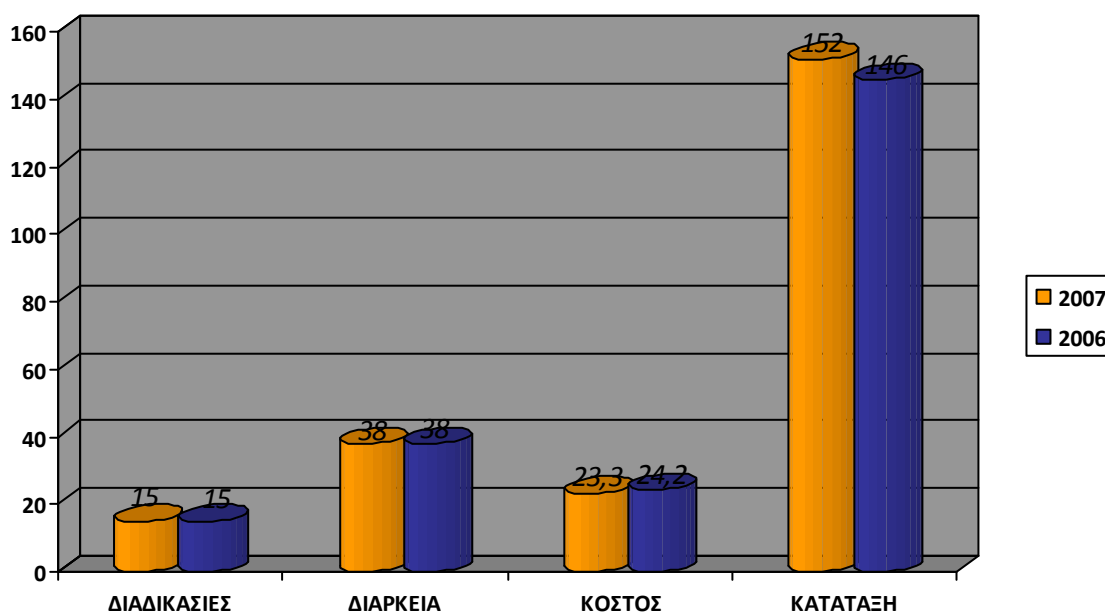
- 1) Εγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο.
- 2) Ασφάλιση στον Ο.Α.Ε.Ε.
- 3) Βεβαίωση ασφάλισης και Α.Φ.Μ. από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- 4) Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.
- 5) Σφράγισμα των βιβλίων της εταιρίας.
- 6) Ενημέρωση του Ο.Α.Ε.Δ. για πρόσληψη προσωπικού εντός οκτώ (8) ημερών από την ημέρα πρόσληψης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το χρονικό διάστημα το οποίο απαιτείται για την ολοκλήρωση των διαδικασιών, εξαρτάται κατά ένα σημαντικό ποσοστό και από τον χρόνο τον οποίο θα διαθέσει ο ενδιαφερόμενος.

Συνοψίζοντας, τόσο το 2006 όσο και το 2007 συνολικά απαιτούνταν δεκαπέντε (15) στάδια για την ίδρυση των επιχειρήσεων, αριθμός ο οποίος παραμένει ίδιος και για το 2008 όπως θα διαπιστωθεί στη συνέχεια, ενώ, κάτω από ένα ιδανικό σενάριο, η συνολική διαδικασία απαιτεί τριάντα οκτώ ημέρες (38) για την ολοκλήρωση της. Επιπλέον, το συνολικό κόστος το οποίο απορρέει από τα στάδια ίδρυσης των επιχειρήσεων, όπως αναφέρεται στην έρευνα “Doing Business 2007”, φτάνει το 24,2% του κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος, για να μειωθεί ελάχιστα το επόμενο έτος φτάνοντας το 23,3% του Α.Ε.Ε. Παρόλα αυτά, όμως, από το 2006 έως το 2007 η αποδοτικότητα της Ελληνικής Οικονομίας σχετικά με τις διαδικασίες ίδρυσης των επιχειρήσεων χειροτέρεψε, χάνοντας έξι θέσεις ανάμεσα σε εκατόν εβδομήντα οκτώ (178) χώρες σε παγκόσμια κατάταξη. Με στοιχεία μέχρι τον Ιούνιο 2007, η Ελληνική Οικονομία κατατάχθηκε στην εκατοστή πεντηκοστή δεύτερη (152η) θέση, την στιγμή κατά την οποία οι περισσότερες ισχυρές οικονομίες της Ε.Ε. βρίσκονταν στα πρώτα δυο πέμπτα (2/5) της συνολικής κατάταξης.

	DOING BUSINESS 2008 (δεδομένα μέχρι Ιούνιο 2007)	DOING BUSINESS 2007 (δεδομένα μέχρι Ιούνιο 2006)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	15	15
ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε ημέρες)	38	38
ΚΟΣΤΟΣ (% του κατά κεφαλήν ΑΕΕ)	23,3	24,2
ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΕΛΛΑΔΑΣ (θέση/συνολο χωρών)	152/178	146/178

ΠΗΓΗ: 'DOING BUSINESS 2008', WORLD BANK.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (ημ.)	ΚΟΣΤΟΣ (% ΑΕΕ)	ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΒΕΛΓΙΟ	3 (-12)	4 (-34)	5,3 (-18)	19
ΓΑΛΛΙΑ	5 (-10)	7 (-31)	1,1 (-22,2)	12
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	9 (-6)	18 (-20)	5,7 (-17,6)	71

ΙΣΠΑΝΙΑ	10 (-5)	47 (+9)	15,1 (-8,2)	118
ΕΛΛΑΔΑ	15	38	23,3	152

β) DOING BUSINESS 2009

ΙΔΡΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

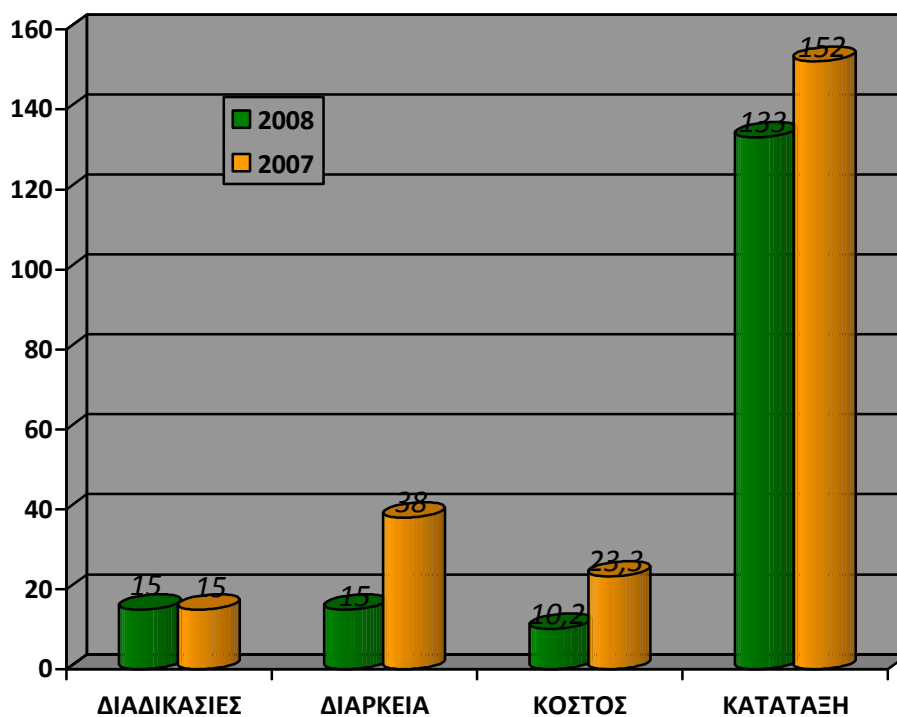
Και για το 2008, τα στάδια στην διαδικασία ίδρυσης των επιχειρήσεων παραμένουν κατά κύριο λόγο τα ίδια με το προηγούμενο έτος. Οι μοναδικές τροποποιήσεις οι οποίες παρατηρήθηκαν, επικεντρώνονται στην μείωση του χρονικού διαστήματος το οποίο απαιτείται για την δημοσίευση της περίληψης του καταστατικού της εταιρίας στο Φ.Ε.Κ. από είκοσι έξι (26) σε μόλις τρεις (3) ημέρες, και στην μείωση του κόστους σύστασης και υπογραφής του καταστατικού της εταιρίας από χίλια (1.000) ευρώ κατά μέσο όρο (το κόστος κυμαινόταν από 740Ε έως 1.320Ε) σε σαράντα τέσσερα (44) ευρώ για τις πρώτες δυο (2) σελίδες, με επιπλέον χρώση τεσσάρων (4) ευρώ για κάθε επιπρόσθετη σελίδα και τέσσερα (4) ευρώ για κάθε εκτύπωση σελίδας (Φ.Ε.Κ. Β/599/05.05.2005).

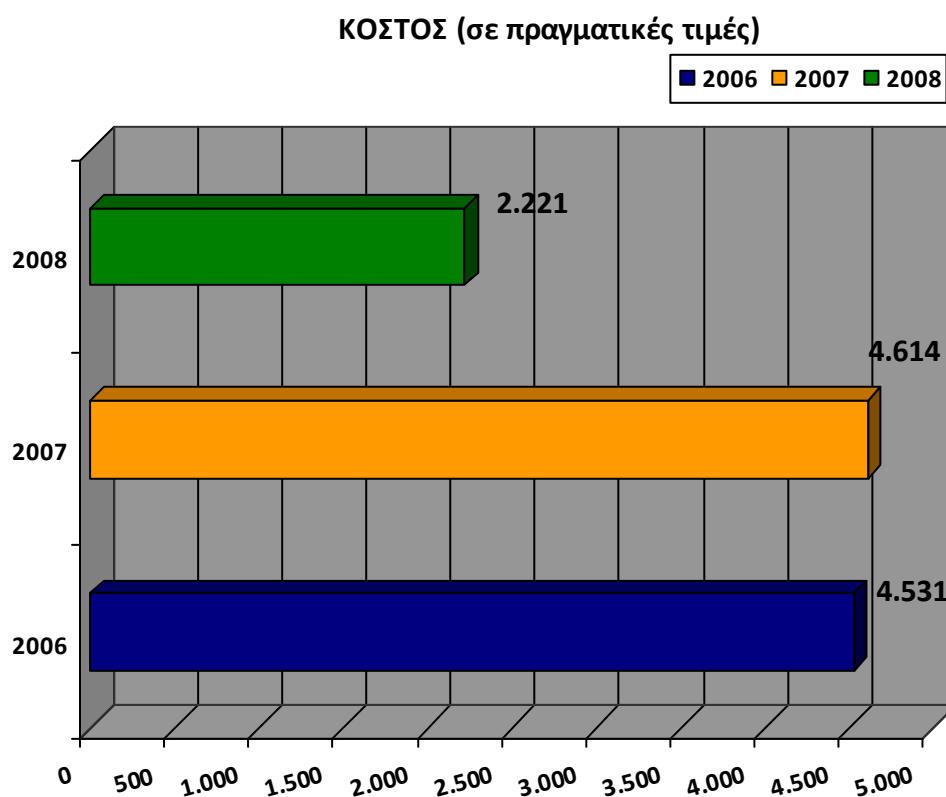
Το αποτέλεσμα των τροποποιήσεων αυτών είναι η μείωση του χρονικού διαστήματος το οποίο είναι απαραίτητο για την ολοκλήρωση των διαδικασιών από τριάντα οκτώ (38) σε δεκαπέντε (15) ημέρες, τη στιγμή κατά την οποία ο αριθμός των διαδικασιών παραμένει ο ίδιος και η μείωση του συνολικού κόστους στο 10,2% του κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος (Α.Ε.Ε.) από το 23,3% του προηγούμενου έτους. Σε πραγματικές τιμές, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Ε. για το 2007 ήταν δεκαοκτώ χιλιάδες οκτακόσια ευρώ (19.800Ε), ενώ για το 2008 αυξήθηκε στις είκοσι μια χιλιάδες οκτακόσια ευρώ (21.800Ε). Επομένως το συνολικό κόστος για το 2007 αποτιμάται στις τέσσερις χιλιάδες εξακόσια ευρώ (4.600Ε) (19.800x23.3%) κατά προσέγγιση, ενώ για το 2008 η ίδια τιμή μειώθηκε στις δύο χιλιάδες διακόσια ευρώ (2.200Ε) (21.800x10.2%). Κατά συνέπεια, βελτιώθηκε εν μέρει η συνολική εικόνα της Ελλάδας, φτάνοντας στην εκατοστή τριακοστή τρίτη (133η) θέση της κατάταξης για την αποτελεσματικότητα στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων, ανάμεσα

σε εκατόν ογδόντα μία (181) χώρες.

	DOING BUSINESS 2009 (δεδομένα μέχρι Ιούνιο 2008)	DOING BUSINESS 2008 (δεδομένα μέχρι Ιούνιο 2007)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	15	15
ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε ημέρες)	15	38
ΚΟΣΤΟΣ (% του κατά κεφαλήν ΑΕΕ)	10,2	23,3
ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΕΛΛΑΔΑΣ (θέση/συνολο χωρών)	133/181	152/178

ΠΗΓΗ: 'DOING BUSINESS 2009', WORLD BANK.

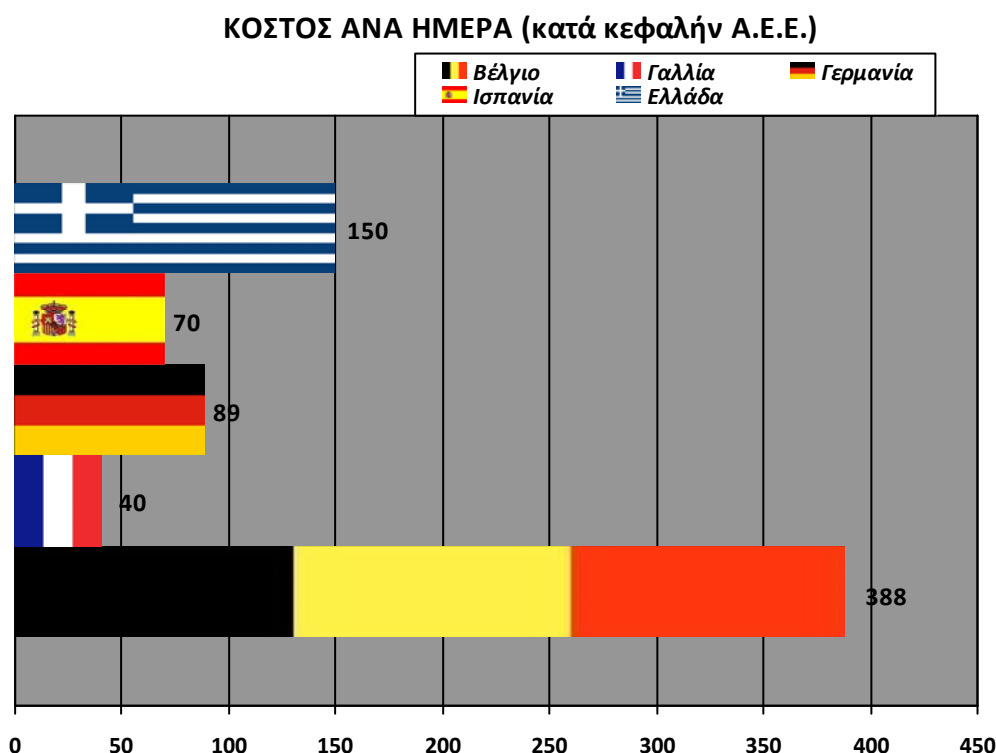
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (ημ.)	ΚΟΣΤΟΣ (% ΑΕΕ)	ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΒΕΛΓΙΟ	3 (-12)	4 (-11)	5,2 (-5)	20
ΓΑΛΛΙΑ	5 (-10)	7 (-8)	1 (-9,2)	14
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	9 (-6)	18 (+3)	5,6 (-4,6)	102
ΙΣΠΑΝΙΑ	10 (-5)	47 (+32)	14,9 (+4,7)	140
ΕΛΛΑΔΑ	15	15	10,2	133

Επιπλέον, το 2008 το κατά κεφαλήν Α.Ε.Ε. για το Βέλγιο ανήλθε στις τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000Ε), ενώ, σύμφωνα με τον προηγούμενο πίνακα, το κόστος των γραφειοκρατικών διαδικασιών για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων εκτιμήθηκε στα χίλια εξακόσια ευρώ (1.600Ε) κατά προσέγγιση. Τα αντίστοιχα μεγέθη για την Γαλλία κυμάνθηκαν στις είκοσι οκτώ χιλιάδες ευρώ (28.000Ε), με το κόστος να εκτιμάται σε μόλις διακόσια ογδόντα ευρώ (280Ε), για την Γερμανία στις είκοσι

οκτώ χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (28.500Ε) με κόστος χιλίων εξακοσίων ευρώ (1.600Ε) και για την Ισπανία στις είκοσι μια χιλιάδες εξακόσια ευρώ (21.600Ε) με κόστος τριών χιλιάδων διακοσίων ευρώ (3.200Ε). Την ίδια περίοδο, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Ε. για την Ελλάδα εκτιμήθηκε στις είκοσι μία χιλιάδες οκτακόσια ευρώ (21.800Ε) κατά προσέγγιση, ενώ το κόστος των γραφειοκρατικών διαδικασιών έφτασε τις δύο χιλιάδες διακόσια ευρώ (2.200Ε). Συνεπώς, η Ελλάδα σημείωσε το δεύτερο μεγαλύτερο κόστος ανάμεσα στις πέντε χώρες του παραδείγματος, το οποίο, παρόλα αυτά, είναι μικρότερο από τα αντίστοιχα μεγέθη τα οποία σημείωσε η Ισπανία. Όμως, στην Ισπανία απαιτούνται σαράντα επτά (47) ημέρες για την ολοκλήρωση των διαδικασιών ίδρυσης των επιχειρήσεων, σε αντίθεση με την Ελλάδα όπου απαιτούνται δεκαπέντε (15). Επομένως, αν ληφθεί υπ' όψη το κόστος ανά ημέρα στην διαδικασία ίδρυσης των επιχειρήσεων, θα διαπιστωθεί ότι το εν λόγω κόστος για την Ισπανία είναι κατά πολύ μικρότερο από τα αντίστοιχα μεγέθη για τα Ελληνικά δεδομένα (Ισπανία: 70 ευρώ/ημέρα, Ελλάδα: 150 ευρώ/ημέρα).

Το γράφημα το οποίο ακολουθεί, συνοψίζει το κόστος ανά ημέρα για κάθε μια από τις πέντε χώρες του παραδείγματος. Στην πρώτη θέση με το μικρότερο κόστος κατατάσσεται η Γαλλία με μόλις σαράντα ευρώ (40) ανά ημέρα, με την Ισπανία και την Γερμανία να ακολουθούν (εβδομήντα (70) και ογδόντα εννέα (89) ευρώ αντίστοιχα). Η Ελλάδα κατέχει το τέταρτο μικρότερο κόστος ανάμεσα στις πέντε αυτές χώρες με εκατόν πενήντα (150) ευρώ ανά ημέρα, ενώ το Βέλγιο βρίσκεται στην τελευταία θέση με τριακόσια ογδόντα οκτώ (388) ευρώ ανά ημέρα. Στο σημείο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι το χρονικό διάστημα για το οποίο γίνεται λόγος μπορεί σε πολλές περιπτώσεις να είναι πλασματικό, με την πραγματική διάρκεια των διαδικασιών αυτών να διαφέρει αρκετά. Επιπλέον, δε γίνεται λόγος για το κόστος ανά διαδικασία ίδρυσης, καθώς οι διαδικασίες ίδρυσης των επιχειρήσεων διαφέρουν ολοκληρωτικά ανάμεσα στις πέντε χώρες του παραδείγματος και συνεπώς, μια τέτοια σύγκριση θα ήταν ανούσια.

Εάν στο προαναφερθέν κόστος συνυπολογιστούν τόσο οι χαμένες εργατοώρες και τα ημερομίσθια των ενδιαφερομένων, όσο και τα σταθερά μηνιαία έξοδα και το κόστος ευκαιρίας μιας επιχείρησης, η οποία δε λειτουργεί λόγω καθυστέρησης από τους δημόσιους φορείς για την ολοκλήρωση των διαδικασιών, τότε το πραγματικό κόστος αυξάνεται κατά πολύ περισσότερο. Μια ένδειξη αυτών μπορεί να διατυπωθεί υπολογίζοντας τα έσοδα ανά ημέρα, ως συνάρτηση του κατά κεφαλήν Α.Ε.Ε., καθώς και τη μέση τιμή ενοικίων ή μηνιαία καταβολή δανείων στην τράπεζα για μίσθωση ή αγορά επαγγελματικής στέγης αντίστοιχα.

Για το 2008, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Ε. ανήλθε στις είκοσι μία χιλιάδες οκτακόσια (21,800) ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε εβδομήντα τρία (73) ευρώ ανά ημέρα. Τη στιγμή κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να διαθέσει τουλάχιστον δέκα εργάσιμες ημέρες για την υποβολή των απαραίτητων εγγράφων σε δημόσιους φορείς, επωμίζεται επιπρόσθετο κόστος ύψους επτακοσίων τριάντα (730) ευρώ, κατά προσέγγιση, λόγω χαμένων ημερομισθίων.

Επιπλέον, μια μέση τιμή ενοικίων επαγγελματικών χώρων εκατό (100)

τετραγωνικών μέτρων στο λεκανοπέδιο Αττικής, ανέρχεται στις τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ μηνιαίως*.

**Με εξαίρεση την οδό Ερμού, η οποία συγκαταλέγεται στους ακριβότερους εμπορικούς δρόμους παγκοσμίως, όπου, σύμφωνα με έρευνα Estate Review (www.estatereview.gr) η οποία δημοσιεύτηκε στις 21 Νοεμβρίου 2008, τα ενοίκια ανέρχονται σε 3.600 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο ετησίως (300 ευρώ/τ.μ. μηνιαίως).*

Συνεπώς, όταν μια επιχείρηση δε λειτουργήσει εντός διαστήματος ενός μήνα από την έναρξη των διαδικασιών σύστασής της, υφίσταται επιπρόσθετο κόστος το οποίο επωμίζεται ο ενδιαφερόμενος. Το κόστος αυτό υφίσταται από το πρώτο κιόλας στάδιο της διαδικασίας, όταν ο ενδιαφερόμενος βρει τον χώρο εγκατάστασης της εταιρίας, πριν ακόμα την σύσταση του καταστατικού της. Στο σημείο αυτό, πρέπει να επισημανθεί ότι στις προαναφερθέντες μορφές κόστους προστίθεται και το κόστος ευκαιρίας, το οποίο παρουσιάζεται όταν η επιχείρηση δεν λειτουργεί για ένα χρονικό διάστημα. Ολοκληρώνοντας, ένα εύλογο συμπέρασμα το οποίο απορρέει από τα προαναφερθέντα είναι ότι όσο συντομότερες είναι οι διαδικασίες σύστασης νέων επιχειρήσεων, τόσο μικρότερο το κόστος το οποίο απορρέει από αυτές, τελικός αποδέκτης του οποίου είναι ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος.

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Είναι γεγονός ότι η εκτεταμένη γραφειοκρατία στην ίδρυση των επιχειρήσεων έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στη συνολική οικονομική επίδοση της χώρας, επιφέροντας ένα αρκετά υψηλό κόστος και στη γενικότερη εικόνα η οποία προβάλλεται σε Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Επιπλέον, λειτουργεί αποτρεπτικά τόσο για τους επιχειρηματίες οι οποίοι θέλουν να ιδρύσουν μια καινούργια επιχείρηση, όσο και για επενδυτές οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να διαθέσουν κεφάλαια σε ορισμένες μορφές επιχειρήσεων -οι τροποποιήσεις στο καταστατικό και στο αρχικό κεφάλαιο μιας εταιρίας αποτελούν από μόνες τους μια εξίσου χρονοβόρα διαδικασία. Παρόλα αυτά, πρέπει να σημειωθεί ότι έχουν πραγματοποιηθεί βελτιώσεις στην διαδικασία ίδρυσης των επιχειρήσεων, παρέχοντας την δυνατότητα υποβολής απαραίτητων εγγράφων με την χρήση ηλεκτρονικών μέσων, όπως το Taxis Net, σε μεμονωμένες όμως περιπτώσεις. Επιπλέον, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής της επιχείρησης, το νομικό πλαίσιο προβλέπει μια μέγιστη περίοδο ενός (1) μήνα για την ολοκλήρωση των διαδικασιών, το οποίο συμπεριλαμβάνει, τόσο την σύσταση όσο και την θεώρηση των βιβλίων από την αρμόδια εφορία. Ωστόσο, τα πραγματικά δεδομένα έχουν σε πολλές περιπτώσεις διαψεύσει τις θεωρητικές προβλέψεις. Για να επέλθει ουσιαστική βελτίωση, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στα περισσότερα από τα στάδια της διαδικασίας ίδρυσης των επιχειρήσεων.

Η ενότητα αυτή συνοψίζει ορισμένες προτάσεις, αποσκοπώντας στην αναβάθμιση των εν λόγω διαδικασιών, με κύριο γνώμονα την μείωση του απαιτούμενου χρονικού διαστήματος και την ελαχιστοποίηση του συνολικού κόστους. Οι προτάσεις αυτές διαχωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

- α) βραχυπρόθεσμες, όπου αναφέρονται προτάσεις οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα, και
- β) μακροπρόθεσμες, όπου αναφέρονται προτάσεις για την εφαρμογή των οποίων

απαιτούνται σημαντικές αλλαγές στην συνολική διαδικασία.

Πιο αναλυτικά:

α) Άμεσα Εφαρμόσιμες Προτάσεις

1) Αποσκοπώντας στη συντόμευση των διαδικασιών σύστασης, θα ήταν πιθανό να ενοποιηθούν ορισμένα από τα προαναφερθέντα στάδια. Στη διαδικασία σύστασης τόσο των προσωπικών όσο και των κεφαλαιουχικών εταιριών, αναφέρθηκε ότι το καταστατικό σύστασης της εταιρίας πρέπει να θεωρηθεί και από το Ταμείο Νομικών αλλά και από το Ταμείο Πρόνοιας Νομικών. Σε αυτή την περίπτωση, είναι δυνατό να ενοποιηθούν τα δυο αυτά ταμεία και να καταβάλλεται ένα ενιαίο τέλος.

2) Με την κατάθεση του αρχικού κεφαλαίου της εταιρίας στην τράπεζα, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να καταβάλλει και το φόρο του ενός τοις εκατό (1%) επ' αυτού για την εφορία, ποσοστό το οποίο θα παρακρατείται αυτόματα με την κατάθεση του αρχικού κεφαλαίου. Επιπλέον, είναι πιθανό την ίδια χρονική στιγμή να καταβάλλει και την εισφορά στα εκάστοτε δημόσια ταμεία (Ταμείο Νομικών, Ταμείο Πρόνοιας Νομικών, οικείο Επιμελητήριο, Τυπογραφείο), ενώ η τράπεζα με την σειρά της θα προωθεί βεβαίωση της καταβολής των εισφορών στους αντίστοιχους δημόσιους φορείς, και θα παρέχει στον συναλλασσόμενο αποδεικτικό της κατάθεσης. Στο σημείο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω διαδικασίες μπορούν να πραγματοποιούνται και μέσω του αρμόδιου Επιμελητηρίου, με σκοπό την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων-μελών του. Στην συνέχεια, ο ενδιαφερόμενος θα έχει την δυνατότητα να παρέχει τα απαραίτητα έγγραφα στους αντίστοιχους δημόσιους φορείς και με την χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

β) Μακροπρόθεσμες Προτάσεις

1) Η συνδρομή της τεχνολογίας και του διαδικτύου θα μπορούσε να

αποδειχθεί καταλυτική στην συνολική διαδικασία σύστασης των επιχειρήσεων, μειώνοντας σημαντικά, τόσο τον χρόνο όσο και τον κόπο που απαιτείται σήμερα. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να υιοθετηθεί το παράδειγμα του Βελγίου, όπου, με την χρήση ηλεκτρονικών μέσων, απαιτούνται συνολικά τέσσερις (4) ημέρες για την ολοκλήρωση των διαδικασιών. Όπως προαναφέρθηκε στην πρώτη ενότητα, η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει συνολικά τρεις διαδικασίες.

Πιο αναλυτικά:

1^η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Κατάθεση τουλάχιστον του είκοσι τοις εκατό (20%) του αρχικού κεφαλαίου στην τράπεζα (μέσω διαδικτύου ή προσωπικά) και παραλαβή βεβαίωσης η οποία δηλώνει ότι το ποσό το οποίο κατατέθηκε, κρατείται σε σφραγισμένο λογαριασμό.

Στα έγγραφα τα οποία ο ενδιαφερόμενος αποστέλλει ηλεκτρονικά ή καταθέτει προσωπικά στην τράπεζα, πρέπει να αναγράφεται πλήρως το αρχικό κεφάλαιο της εταιρίας, το οποίο όμως δεν είναι απαραίτητο να καταβληθεί εξ ολοκλήρου στην πρώτη κατάθεση.

2^η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Κατάθεση του οικονομικού πλάνου της εταιρίας και συν-υπογραφή με τον συμβολαιογράφο του καταστατικού σύστασης, ο οποίος βεβαιώνει και το γνήσιο της υπογραφής.

Το οικονομικό πλάνο περιγράφει και δικαιολογεί το αρχικό κεφάλαιο της εταιρίας, ενώ υποδεικνύει ότι το κεφάλαιο αυτό θα καλύψει τα έξοδα της εταιρίας τουλάχιστον για τα πρώτα δυο χρόνια λειτουργίας.

3^η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Εγγραφή στην αντίστοιχη εφορία και στον αντίστοιχο Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών μέσω ενός φορέα ο οποίος ενοποιεί όλες τις αρμόδιες, για την σύσταση των επιχειρήσεων υπηρεσίες όπου, στην συνέχεια, ο ενδιαφερόμενος παραλαμβάνει τον αύξοντα αριθμό της επιχείρησης.

Σύμφωνα με τον αριθμό των εργαζομένων, τον εκτιμώμενο ετήσιο κύκλο εργασιών και τους μετόχους της εταιρίας, η εταιρία χαρακτηρίζεται ως μικρή,

μικρομεσαία ή μεγάλη. Για μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η ενεργοποίηση της εγγραφής της εταιρίας μέσω του αύξοντα αριθμού είναι δυνατή μόνο εάν ο διαχειριστής της εταιρίας επιδείξει πτυχίο από σχολή διαχείρισης επιχειρήσεων ή προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση. Επιπλέον, η εταιρία μπορεί να αποκτήσει το Α.Φ.Μ. της είτε μέσω της εφορίας (δεν υπάρχει καμία επιπλέον χρέωση), είτε μέσω του φορέα ο οποίος ενοποιεί τις αντίστοιχες δημόσιες υπηρεσίες (υπάρχει επιπλέον χρέωση πενήντα (50) ευρώ).

Η πρόταση αυτή μειώνει σημαντικά, τόσο τον απαιτούμενο χρόνο μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών όσο και το κόστος το οποίο επωμίζεται ο ενδιαφερόμενος, αλλά συμπεριλαμβάνει το κόστος δημιουργίας και εγκατάστασης των ηλεκτρονικών υποδομών.

2) Ως δεύτερη πρόταση μπορεί να αναφερθεί η συντόμευση των διαδικασιών σύστασης των επιχειρήσεων, χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα τις μόλις πέντε διαδικασίες οι οποίες εφαρμόζονται στην Γαλλία.

Πιο αναλυτικά:

1^η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Προέλεγχος επωνυμίας μέσω του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Γαλλίας (Institut National de la Propriété Industrielle – INPI).

Ο προέλεγχος της επωνυμίας της επιχείρησης δεν είναι υποχρεωτικό να πραγματοποιηθεί πριν την εγγραφή της στο Επιμελητήριο, όμως μπορεί να προκύψουν νομικές συνέπειες εάν δεν έχει πραγματοποιηθεί ο προέλεγχος και διαπιστωθεί ότι η επωνυμία χρησιμοποιείται και από άλλη εταιρία.

2^η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Κατάθεση αρχικού κεφαλαίου.

Το αρχικό κεφάλαιο κατατίθεται στην τράπεζα εντός οκτώ ημερών από την συγκέντρωσή του, ενώ κρατείται σε σφραγισμένο λογαριασμό μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών.

3^η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Σύνταξη και δημοσίευση περίληψης του καταστατικού της εταιρίας.

Στην περίληψη του καταστατικού πρέπει να αναγράφεται η επωνυμία της επιχείρησης, το όνομα του διευθυντή, το μετοχικό κεφάλαιο και η εφορία στην οποία ανήκει. Ο ενδιαφερόμενος ύστερα από την κατάθεση της περίληψης του καταστατικού για δημοσίευση, αποκομίζει απόκομμα το οποίο επιδεικνύει την προγραμματισμένη δημοσίευση.

4^η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Αίτηση εγγραφής στο Κέντρο Επιχειρηματικών Διατυπώσεων (Centre de Formalités des Entreprises (CFE), το οποίο αναλαμβάνει την προώθηση των απαραιτήτων εγγράφων στους αντίστοιχους φορείς.

Το Κέντρο Επιχειρηματικών Διατυπώσεων αναλαμβάνει την προώθηση των απαραίτητων εγγράφων στο Μητρώο Επιχειρήσεων, στη Στατιστική Υπηρεσία, στην Εφορία, στον αντίστοιχο Οργανισμό Ασφάλισης, Ελευθέρων Επαγγελματιών, στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και όπου αλλού είναι απαραίτητο. Τα έγγραφα καταθέτονται στο Κέντρο Επιχειρηματικών Διατυπώσεων από τον ενδιαφερόμενο σε ένα και μόνο φάκελο, το οποίο στην συνέχεια υποχρεούται να προωθήσει τα έγγραφα αυτά άμεσα, και να αποκτήσει έναν αύξοντα αριθμό για την εταιρία ο οποίος θα χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων και από την εφορία. Επιπλέον, το Κέντρο είναι σε θέση να παρέχει στον ενδιαφερόμενο αποδεικτικό το οποίο δηλώνει την σύσταση της επιχείρησης, χωρίς να χρειάζεται να περιμένει ο επιχειρηματίας για την αποστολή των εγγράφων και την έκδοση του αύξοντα αριθμού, ώστε να ξεκινήσει την λειτουργία της επιχείρησής του.

5^η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: Αγορά βιβλίων και θεώρηση βιβλίων και στοιχείων από το Εμπορικό Δικαστήριο της Γαλλίας.

Η αγορά των βιβλίων της επιχείρησης μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε από το Δικαστήριο είτε από εξειδικευμένα καταστήματα. Επιπλέον, παρέχεται και η δυνατότητα ηλεκτρονικής προσκόμισης των βιβλίων για θεώρηση, όμως χρησιμοποιείται σπάνια καθώς υπάρχει η πιθανότητα μεταποίησης των εγγράφων κατόπιν της θεώρησης.

Η συνολική διάρκεια των προαναφερθέντων διαδικασιών είναι μόλις επτά (7) ημέρες μέχρι την ολοκλήρωσή τους, γεγονός το οποίο συμβάλει σημαντικά στην δραστική μείωση τόσο του κόστους, όσο και του χρόνου του οποίου καλείται να διαθέσει ο ενδιαφερόμενος.

Η απλούστευση και, ως συνέπεια, η πλήρης διαφάνεια των διαδικασιών σύστασης των επιχειρήσεων, συμβάλλουν στην προσέλκυση και την προστασία των επενδυτών, ενισχύοντας την εγχώρια οικονομία και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Για τον λόγο αυτό, μια από τις απαραίτητες και βασικές προϋποθέσεις, είναι η λειτουργία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) ως υπηρεσία μίας στάσης (one stop shop) για την ίδρυση και την λειτουργία των επιχειρήσεων που προβλέπεται στο νόμο 3419/05. Επιπρόσθετες προτάσεις απλοποίησης των διαδικασιών σύστασης των επιχειρήσεων μπορούν να επικεντρωθούν στα εξής:

1) Ως προς τις ΑΕ :

- Η καταχώρηση του καταστατικού της εταιρίας να πραγματοποιείται μέσω της Υπηρεσίας ΓΕΜΗ του Επιμελητηρίου, και όχι στις Νομαρχίες όπως γινόταν μέχρι σήμερα. Η διαβίβαση των εγγράφων να γίνεται αυθημερόν και με ηλεκτρονικά μέσα στις αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, μόνο στις περιπτώσεις που απαιτείται έκδοση διοικητικών πράξεων, άσκηση εποπτείας και ελέγχου νομιμότητας των καταχωρητέων πράξεων και στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
- Μείωση του κόστους σύστασης (συμβολαιογραφικού κλπ) με Λιτό - Προτυποποιημένο Καταστατικό χωρίς επαναλήψεις των όσων ρυθμίζονται από το Νόμο (με εξαίρεση για όσους επιθυμούν αναλυτικό καταστατικό ή για περιπτώσεις εισφορά περιουσίας ή συγχωνεύσεων).
- Κατάργηση του διοικητικού ελέγχου των καταστατικών από Κεντρική Υπηρεσία ΑΕ του Υπουργείου και τις Νομαρχίες και για τις εταιρείες με κεφάλαιο πέραν του ορίου των 3.000.000 Ευρώ.
- Ρητή πρόβλεψη ότι ο εν λόγω έλεγχος ασκείται από τον συμβολαιογράφο (και τους δικηγόρους) που συντάσσουν το

καταστατικό, οι οποίοι θα πρέπει και να ευθύνονται για τα περαιτέρω.

- Σύσταση και νομιμοποίηση μόνο με την καταχώρηση στην Υπηρεσία ΓΕΜΗ, καθώς και την ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του ΓΕΜΗ.
- Μεταφορά της αρμοδιότητας για τον, μετά την ίδρυση, έλεγχο της καταβολής μετοχικού κεφαλαίου από την Διοίκηση στις Υπηρεσίες ΓΕΜΗ (των Επιμελητηρίων), με ρητή πρόβλεψη ότι ο εν λόγω έλεγχος συνίσταται μόνο (i) στην διαπίστωση ότι έχει κατατεθεί το ποσό σε μία ελληνική τράπεζα και (ii) στην διαπίστωση ότι έχει πραγματοποιηθεί η λογιστικά ορθή εγγραφή του.
- Μεταφορά όλων των αρμοδιοτήτων για έκδοση ανακοινώσεων σχετικά με την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων (π.χ., κοινοποίηση των οικονομικών καταστάσεων 20 ημέρες προ της ΓΣ) και των εν γένει τυπικών υποχρεώσεων του Ν 2190, από την Διοίκηση στο ΓΕΜΗ.
- Να εισαχθεί μία γενική πρόβλεψη ότι όλες οι ενδο-εταιρικές διαφορές εισάγονται στον πρώτο βαθμό υποχρεωτικά σε διαιτησία από το οικείο Επιμελητήριο, του οποίου η απόφαση εφεσιβάλλεται στο αρμόδιο Εφετείο.

2) Ως προς τις ΕΠΕ:

- Μοντέλο "one stop shop" για ίδρυση εταιρίας (ΓΕΜΗ).
- Κατάρτιση εταιρικής σύμβασης με προτυποποιημένο συμφωνητικό. Να υπάρχει ηλεκτρονικά στην υπηρεσία ΓΕΜΗ και η σχετική επεξεργασία του να πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον συμβολαιογραφικό σύλλογο. Το συμβολαιογραφικό έγγραφο διατηρείται με την πρόβλεψη ύπαρξης συμβολαιογράφου σε ΓΕΜΗ και μείωση του κόστους παροχής υπηρεσίας.
- Κατάργηση της υποχρεωτικής καταβολής του γραμματίου προείσπραξης στο δικηγορικό σύλλογο. Κατάργηση δηλαδή του τρόπου καταβολής του γραμματίου (διαδικασία) και όχι της ίδιας της

καταβολής.

- Κατάργηση της θεώρησης του καταστατικού στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Προνοίας Νομικών, και αντίστοιχη κατάργηση των τελών.
- Πρόβλεψη ενιαίου τέλους το οποίο θα καταβάλλεται στα ταμεία του ΓΕΜΗ και θα περιλαμβάνει τα απολύτως απαραίτητα τέλη.
- Ηλεκτρονική δημοσίευση της περίληψης του καταστατικού της εταιρίας σε ειδική ιστοσελίδα του ΓΕΜΗ, και, συνεπώς, κατάργηση της δημοσίευσης στο Εθνικό Τυπογραφείο και παράλληλη κατάργηση των αντίστοιχων τελών τα οποία καταβάλλονται στο Εθνικό Τυπογραφείο για την δημοσίευση.
- Μείωση του κόστους σύστασης (συμβολαιογραφικού κλπ) με Λιτό - Προτυποποιημένο Καταστατικό χωρίς επαναλήψεις των όσων ρυθμίζονται από το Νόμο Μείωση του (συμβολαιογραφικού κλπ) κόστους σύστασης.
- Σύσταση στην Υπηρεσία ΓΕΜΗ και νομιμοποίηση με την καταχώριση στη βάση ΓΕΜΗ (δηλαδή κατάργηση της καταχώρισης στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου).
- Ειδικότερα για το καταστατικό :
 - Να σταματήσει η αναφορά στην καταστατική έδρα να πρέπει να γίνεται σε δήμο, και να αρκεί η αναφορά σε πόλη.
 - Κατάργηση της διπλής πλειοψηφίας κεφαλαίου/κεφαλών.
 - Η τροποποίηση του καταστατικού να γίνεται με ιδιωτικό έγγραφο, ως ισχύει και για τις ΑΕ. (ΑΛΛΩΣ: Να μην θεωρείται η μεταβολή έδρας ή η αυξομείωση του εταιρικού κεφαλαίου τροποποίηση που επιβάλλεται να γίνει με συμβολαιογραφικό τύπο).
- Όλες οι προβλέψεις περί ηλεκτρονικής επικοινωνίας της εταιρίας με τα μέλη της που ισχύουν για τις ΑΕ να μεταφερθούν και στις ΕΠΕ.
- Να εισαχθεί μία γενική πρόβλεψη ότι όλες οι ενδο-εταιρικές διαφορές εισάγονται στον πρώτο βαθμό υποχρεωτικά σε διαιτησία από το οικείο

Επιμελητήριο, του οποίου η απόφαση εφεσιβάλλεται στο αρμόδιο Εφετείο.

- Να σταματήσει η φορολογική μεταχείριση των ΕΠΕ ως προσωπικών εταιριών, και να εξομοιωθεί με αυτήν της ΑΕ

3) Ως προς τις Προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε. & Ε.Ε.) :

- Μείωση του κόστους σύστασης
- Λιτό προτυποποιημένο καταστατικό (με βάση υποδείγματα των Υπηρεσιών ΓΕΜΗ),
- Σύσταση στην Υπηρεσία ΓΕΜΗ και νομιμοποίηση με την καταχώριση στη βάση ΓΕΜΗ (δηλαδή κατάργηση της καταχώρισης στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου).

4) Ως προς τις Ατομικές Επιχειρήσεις :

- Για την έναρξη της Εμπορικής δραστηριότητας, να υποβάλλεται σχετική Δήλωση στην Υπηρεσία ΓΕΜΗ, για να δηλώνεται/ κατοχυρώνεται η Επωνυμία και ο Διακριτικός Τίτλος, με τα οποία θα ασκείται η εμπορική δραστηριότητα και για να αποκτάται μαχητό τεκμήριο εμπορικής ιδιότητας.

5) Γενικές παρατηρήσεις :

- Παράλληλα με τον συμβολαιογράφο ο οποίος θα διατεθεί στις Υπηρεσίες ΓΕΜΗ, να διατεθεί εφοριακός ο οποίος θα πρέπει με on-Line συνδέσεις να χορηγεί ενάρξεις ασκήσεως επιτηδεύματος και ΑΦΜ, και υπάλληλος του ΟΑΕΕ ο οποίος θα πρέπει με on-Line συνδέσεις να χορηγεί αριθμούς Ασφαλιστικού Μητρώου, στους ενδιαφερομένους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) WORLD BANK & INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATION, “Doing Business 2008”. -www.doingbusiness.org-
- 2) WORLD BANK & INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATION, “Doing Business 2009”. -www.doingbusiness.org-
- 3) EUROPEAN CENTRAL BANK. –www.ecb.int-
- 4) ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, Μητρώο Επιχειρήσεων. –www.ebea.gr-
- 5) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ, ΦΕΚ Β/418/14.03.1988.
- 6) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ, ΦΕΚ Β/599/05.05.2005.
- 7) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ, ΦΕΚ Β/201/12.09.2001.
- 8) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ “ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ”, ΕΚΔΟΣΗ 24/06/2006, “Βελγική νίκη κατά της γραφειοκρατίας”.
- 9) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ “ΤΑ ΝΕΑ”, ΕΚΔΟΣΗ 16/10/2004, “Τα σαράντα κύματα της γραφειοκρατίας”.